

4. Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності : Указ Президента України від 10 червня 1997 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до указу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/503/97>

5. Про Регламент Верховної Ради України : Закон України від 10 лютого 2010 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до закону : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1861-17>

Кулик С.Г., аспірант кафедри кримінального права Інституту права ім. Володимира Сташиса Класичного приватного університету

ЗЛОЧИНИ ПРОТИ МОРАЛЬНІСТІ ЯК ОБ'ЄКТ КРИМІНОЛОГІЧНОГО ВИВЧЕННЯ (СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ)

Посягання на моральність не раз виступали об'єктом дослідження кримінально-правової науки, проте останнім часом все більше уваги сконцентровано на вивченні та аналізі даної категорії суспільно небезпечних діянь саме в рамках предмету кримінології.

Вчинення злочинів проти моральності охоплюється статтями 297 – 304 Кримінального кодексу України (далі – КК України). Зосереджуючи свою увагу на сучасному стані кримінологічних здобутків вивчення вищезазначених суспільно небезпечних діянь, не можна обійти увагою значні теоретичні надбання кримінально-правової науки в даній сфері, яке формують дисертаційні дослідження І.О. Бандурки, С.Ф. Денисова, В.В. Кузнецова, Л.С. Кучанської, А.В. Ландіної, С.П. Репецького, О.П. Рябчинської, П.П. Сердюка.

У період з 2002 по 2014 роки кримінологічним проблемам запобігання злочинам проти моральності було присвячено сім (7) дисертаційних досліджень на рівні кандидатських робіт, що

набагато менше порівняно із дослідженнями цієї ж категорії злочинів у сфері кримінально-правової науки. Серед них роботи наступних вчених:

– В.В. Вітвіцька. Кримінологічні проблеми попередження злочинних посягань на моральний і фізичний розвиток неповнолітніх (статті 300, 301, 302, 304 КК України), 2002 р.

– О.П. Рябчинська. Боротьба з розповсюдженням порнографічних предметів і творів, що пропагують культ насильства і жорстокості (статті 300, 301 КК України), 2002 р.

– П.П. Сердюк. Кримінологічні та кримінально-правові проблеми ввезення, виготовлення або розповсюдження творів, що пропагують культ насильства і жорстокості (стаття 300 КК України), 2005 р.

– Н.О. Горб. Наруга над могилою: кримінально-правовий та кримінологічний аналіз (стаття 297 КК України), 2005 р.

– Т.А. Шевчук. Сутенерство та втягнення особи в заняття проституцією: кримінологічна характеристика та запобігання (стаття 303 КК України), 2011 р.

– Р.В. Асейкін. Посягання на об'єкти культурної спадщини: кримінологічна характеристика та запобігання (статті 298, 298¹ КК України), 2012 р.

– О.О. Соловей. Кримінологічна характеристика та запобігання дитячій порнографії в Україні (стаття 301 КК України), 2012 р. та ін.

З вищевказаного переліку видно, що майже половина робіт мають комплексний кримінально-правовий та кримінологічний характер (містять як кримінально-правову так і кримінологічну характеристику), інша половина – дослідження в рамках виключно предмета кримінології, при чому останні відносяться до більш раннього періоду 2011-2012 рр.

Серед названих, переважають наукові праці, присвячені злочинам проти моральності, що посягають на суспільні відносини в сфері сексуальних стосунків (статті 301-303 КК України).

Натомість недостатньо кримінологічних досліджень злочинів проти моральності, які посягають на основні моральні принципи у сфері духовного й культурного життя суспільства (статті 297-299 КК України).

Слід констатувати, що на даному етапі в Україні немає робіт із кримінологічного дослідження жорстокого поводження з тваринами (299 КК України) та втягнення неповнолітніх у злочинну діяльність (304 КК України).

Крім того, відсутнє комплексне дослідження, у якому проходилося б кримінологічна характеристика всіх злочинів проти моральності, їх детермінації та шляхів запобігання. Остання й стала метою дослідницької роботи автора статті.

Такий вибір зумовлений намаганням зрозуміти кримінологічну природу злочинів проти моральності, соціальна небезпека яких пояснюється не стільки їх кількістю, скільки специфікою шкоди. Остання завдається не окремій людині, а всьому суспільству загалом, уражає різні сфери суспільного життя, має незворотній характер, здатна поставити під загрозу найважливіші традиційні моральнісні цінності, зумовлює агресивність і насилля щодо оточуючих, призводить до створення сприятливого середовища для вчинення нових, більш тяжких злочинів (убивств, розкрадань, звалтувань, насильницьких дій сексуального характеру та ін.). У цьому зв'язку постає завдання більш якісного аналізу причин та умов вчинення злочинів проти моральності, а найголовніше розробки та пошуку ефективних шляхів запобігання ним, які можна реально реалізувати в сучасних соціально-політичних та економічних умовах.